

בעין חינוכית

בעין חינוכית מספר 118, ז' בטבת תשע"ג

על יהודים שקופים ויהודים אטומים

הרב נעם פרל, מזכ"ל תנועת בני עקיבא העולמית

סיפור פתיחה

נמל התעופה ביוהנסבורג, דרום אפריקה. אני בדרך הביתה. הראש והלב מפוצצים בידע, בחוויות, ברעיונות ובדרכי פעולה שנבנו והצטברו בעשרת הימים האחרונים. אני מתקדם בתור לעבר דלפק הבידוק של 'אל עלי' שכרגיל מאויש במקומיים חנוטים, מעונבים ומעוצבי שיער, שכל זיקתם לארץ היא כנראה סיכה תכולה לבנה המוטבעת בלוגו החברה.

כולי דרוך ומצפה לשאלות הרגילות: מי ארז? קיבלת חבילות להעביר? ופתאום שאלה לא צפויה. "אתה מבני עקיבא?" שוב הסגירה אותי חולצת התנועה. "כן, למה?" שאלתי. "אני למדתי בקינג דיויד" [בית הספר היהודי המקומי], סיפר הבודק הביטחוני, בחור בשנות העשרים לחייו, "אבל הלכתי ל'הבונים' [השומר הצעיר המקומי]. היום אני סטודנט בדרום אפריקה ולפרנסתי אני עובד ב'אל עלי', אך חברים טובים שלי הלכו לבני עקיבא". על שאלות הבידוק דילגנו כמובן ונפרדנו כמכרים ותיקים.

בעודי משרך דרכי לעבר ביקורת הדרכונים נצמד אליי בחור צעיר ושזוף, גם הוא בשנות העשרים לחייו. "שלום, אני בוגר סניף יוהנסבורג. ראיתי את חולצת התנועה והחלטתי להגיד שלום". "לאן אתה טס?" שאלתי שאלת נימוסין אווילית בהתחשב בעובדה ששנינו כבר ניצבים בפתחו של המטוס בדרך לישראל. "למדתי בקינג דיויד", סיפר הבחור שהבין מיד את עומק השאלה, "אני בא ממשפחה שאינה דתית אולם הלכתי לבני עקיבא. בזכות התנועה ושליחיה התחזקתי מבחינה דתית ומבחינה ציונית. בעידוד התנועה יצאתי לשנת ישיבה בארץ ובעקבותיה עשיתי עלייה כחייל

בודד. התגייסתי לצה"ל וכרגע אני חוזר מחופשה מיוחדת לפני התחלת קורס קצינים". באחת חשתי את משקולת האחריות נוחתת על כתפיי. מי יחיה ומי 'ימות', מי יעלה ומי ייתקע בגולה, מי ייוותר מעבר לים כבודק מזוודות ומי יהיה קצין צה"ל במדינת ישראל הקמה לתחייה. חיים ומוות ביד התנועה ומפתחות האוצר ביד שליחיה.

העולם היהודי הוא אורגניזם חי, דינמי, נושם ובוט. קהילות נולדות בו ואחיותיהן קמלות, מרכזים מתגבשים בתוכו ומתפזרים חליפות ומרכזי כובד והשפעה נודדים על פני מדינות ויבשות. אירופה היהודית מצטמקת, יהדות גרמניה משגשגת, הקהילות הקטנות מתכנסות ומדינת ישראל הולכת ותופסת את תפקידה הטבעי כאח החזק, היציב והאחראי במשפחת עם ישראל. יש ב"ה מי שנדבקים לישראל אך יש רבבות שחלילה מתבוללים ונעלמים לנצח.

מצער ומתסכל לראות כמה כל הסוגיה הזו מרוחקת מהעם היושב בציון בכלל ומהחבריה שלנו בפרט. כמה מתמיה להיווכח שוב ושוב כי הדאגה, המודעות והמוכנות להירתם למען אחינו בגלויותיהם כה נמוכה ביחס לעשייתנו בתחומים אחרים. מה לא חרטנו על דגלנו האידיאולוגי – חינוך, התנחלות, גרעינים תורניים, הובלה בצבא, הפרחת השממה, קירוב רחוקים, עידוד ילודה ועוד. הכול נפלא, אך את מי שכחנו? ממי אנו מתעלמים (יחסית) במשך עשרות שנים? מי נפקד מיעדי ההגשמה האישיים שרוב

האידיאליסטים בתוכנו מציבים לעצמם? ניחשתם נכון – גורל אחינו ביהדות התפוצות. מ'הר המור' ועד ה'גוש', מיישובי גב ההר ועד עיירות הפיתוח, מגיל 9 ועד 90 ומגדולי רבנינו ועד אחרוני דת'ל'דשינו – כולנו אשמים! יהודי הגלויות הם פשוט שקופים עבור רובנו. איננו מביטים ביהודי טורקיה המפוחדים, בקהילות אירופה דלות החיות ונצורות האסלאם. איננו חרדים לנוכח יהודי מזרח אירופה המתגרמנים, מתעלמים אנו משואת התבוללות יהודי צפון אמריקה ואדישים אנו לקידוש הגולה בגלויות השפע. תהיינה הסיבות אשר תהיינה – אדישים אנחנו. אמנם יש חברים שכל שנה מתגייסים לשליחות. אך אלו מעטים מדי. בטרם יהיה מאוחר, חובתנו לנתק את כבלי החידלון ולפוגג את עננת האדישות העוטפת את רובנו. אנו מוכרחים להכניס את תודעת אחינו השקופים לחיינו, לשיחנו, לשיגנו ולתפילותינו. אנו נקראים להקדיש למשימת קודש זו את המובחרים שבבנינו ובבנותינו ואת המיטב שבשנותינו.

סיפור סיום

הפעם אני יושב לשולחן האוכל בבית משפחה יהודית בבבל, עיר ברזילאית במעבה יערות הגשם, על גדות האמזונס. קהילה יהודית קטנה ושכוחה. אחרונת קהילות האמזונס שהתבוללו והותירו לאורך הנהר בתי קברות נטושים ואינדיאנים רבים ששם שמואל, לוי ויעקב. אבי המשפחה, אגרונם בן 60 שגדל בתוככי ארץ האמזוניה, בוגר ישיבה של בני עקיבא בברזיל, ממנה כל תורתו ומרבניה כל יהדותו. תפריט הארוחה מורכב מקוסקוס העשוי משורש אינדיאני בשם 'מנדיאוקה', ומגלידה ביתית העשויה פירות הנלקטים על ידי האינדיאנים לאורך הנהר. ומה מטריד אותם? חשיבות מציאת שליח מתאים לסניף בני עקיבא המקומי! אחד שיצליח לתמרן את הסניף בין שמרנות ההורים לתסיסת הדור הצעיר. המשפחה כולה היא 'משפחת בני עקיבא'. צעירת הבנות היא 'ראש הסניף', בן דודה הוא

ירכו ההדרכה, אחותה 'ראש הסניף' לשעבר והחבר של האחות, בוגר מיתולוגי, הוא סטודנט לרפואה שדבר במראהו אינו מסגיר את יהדותו, שלא לדבר על דתיותו. לשאלה מדוע בחר הרופא שבדרך (שכאמור אינו נראה יהודי, שלא לומר דתי) להתמחות דווקא ברפואת עיניים, זכיתי לתשובה המפתיעה: "ראשית, רפואת עיניים אינה רפואה דחופה וכך אני מבטיח את יכולתי לשמור שבת גם כרופא, ושנית, בישראל דרושים רופאי עיניים טובים ואני הרי מתכוון לעלות מיד בסיום הלימודים. לכך חונכנו על ידי השליחים".

תשובה כזו אינה יכולה לצמוח מעצמה לאורך האמזונס. תשובה כזו הנה פרי עמלם של דורות שליחים שכל אחד נתן את המיטב שבו והותיר את חותמו, לעתים הבלתי נראה, בקהילת בלם, בילדיה ובנעריה. כמה זכויות יש לשליחים אלה, שהם ידו הארוכה של הקב"ה לקיבוץ נידחיו ברינה.

אנו נדרשים ליצור סדר עולמי חדש שבמסגרתו נציב את עתיד עם ישראל בגולה במקום מרכזי ביעדי העשייה של הציונות הדתית. נדרשים זוגות ויחידים המונעים באידיאולוגיה מזוקקת אשר ההרפתקנות, הסקרנות והרווח הכלכלי אינם אלא תבלינים אגביים המחדדים ומדגישים את שליחות הקודש. רק כך ישובו בנים לציון ברינה ויתוקן עולם במלכות ש-י. עם ישראל צריך אותך, עכשיו יותר מתמיד, מכל הסיבות שבעולם!

המתעניינים בשליחות מוזמנים לפנות לדני ימיני, ראש מחלקת שליחות ולהצטרף לחבורה מופלאה הפועלת עם א-ל לקיבוץ נדחי ישראל. 052-5665148 dani@bneiakiva.net

- א. בעצם, כמעט ואין שאלות. עיקר הקריאה מופנית אלינו: מה אנו עושים למען יהודי הגולה? מה אנו עושים לסייע כאן בקליטת עלייה? האם אנו מוכנים לשקול ברצינות יציאה אישית לשליחות?
- ב. מה מכל זה ניתן להקנות לתלמידינו כבר היום? כיצד?

ניתן לעשות מנוי אישי (ללא עלות) על דפי "בעין חינוכית". נא לפנות לשרון: sharonz@orot.ac.il

מכללת אורות ישראל, בעין חינוכית 118, ז' בטבת תשע"ג